Technische vragen

Van : VVD, Kevin de Jonge
Datum vraag : 11 september 2022
Onderwerp : Wensen en bedenkingen COA verzoek AZC Molenwiekgebouw

Datum antwoord :

Vragen:

Verantwoordelijkheden, risico's en financiële aspecten

1. Is er een tijdlijn op te maken met de fasering (units op de parkeerplaats, ombouwen pand, uitbreiding structureel) met daarbij uitgewerkt hoeveel mensen er opgevangen kunnen worden en waar er beslismomenten voor de gemeente (college of raad) voorzien zijn? Zo ja, gaarne. Zo nee, waarom niet?
2. Is er een totaaloverzicht van alle nu voorziene kosten en wie zorgdraagt per kostenpost? Daar in de beantwoording van het Goudse Poortgebouw werd aangegeven *''In beginsel het COA vanuit de bijdrage die zij naar de gemeente overmaken.''*
3. Hoe is de verdeling van bevoegdheid, verantwoordelijkheid en eigenaarschap verdeeld als het gaat om bestuur en financiën?
4. Bij de beoogde ontwikkeling in het Goudse Poortgebouw werd steeds gewezen/gekeken naar de nadere verkenning bij de beantwoording. Veel vragen zijn dus nooit beantwoord. Nu lijkt er geen verkenning te komen. Is daarmee de conclusie dat deze vragen niet beantwoord kunnen en gaan worden, of volgt beantwoording alsnog? Hoe wordt hier invulling aan gegeven?
5. Welke kosten worden er gemaakt in het kader van Openbare Orde en Veiligheid, Welzijn, Volksgezondheid en Zorg, Mobiliteit en Infrastructuur, Cultuur, Integratie, Onderwijs en Sociale Zekerheid?
6. Heeft het college ook gekeken naar een exit-strategie, zo ja, hoe ziet deze eruit, zo nee, waarom niet?

Openbare orde en veiligheid;

7. In hoeverre is ons veiligheidsapparaat toegerust om de Openbare Orde en Veiligheid te waarborgen, zeker gezien de capaciteitsvraagstukken en de geschetste OOV-problematiek rondom AZC's in het land?
8. Welke (aanvullende) maatregelen zijn nodig om de veiligheid van onze inwoners en van de op te vangen personen te waarborgen en waar gaat dit eventueel ten koste van?
9. In hoeverre is er beleid of kan er beleid gemaakt worden bij overlast, zowel vanuit de opvang als vanuit de omgeving?
10. Op welke wijze worden verstoringen van de openbare orde casu quo veiligheidsrisico's zoals deze elders in het land zichtbaar zijn voorkomen of in ernstige mate beperkt?

Wonen en ruimtelijk beleid

11. In hoeverre heeft een dergelijk plan invloed op de fysieke omgeving (ondernemers, mogelijke herontwikkelingen etc.). Met andere woorden, is er een impactanalyse?
12. Wat zijn de gevolgen van deze ontwikkeling voor de ambtelijke organisatie, o.a. in de zin van ambtelijke capaciteit?
13. In hoeverre is bij deze ontwikkeling de mogelijkheid om voorzieningen op locatie te situeren?

Participatie, draagkracht en betrokkenheid

14. Is het mogelijk dat er door de omgeving aanspraak gemaakt kan worden op eventuele planschadevergoedingen ofwel in welke mate is dit te voorzien?
15. In hoeverre wordt er gekeken naar de draagkracht van de stad, wat kan en wil de omgeving aan?
16. Hoe wordt het participatietraject ingericht en in hoeverre houdt de gemeenteraad hier vinger aan de pols?
17. Is er al contact geweest met de ondernemers in de omgeving?

Antwoorden:

1. Ten aanzien van de tijdelijke locatie geldt de volgende indicatieve tijdslijn:
   - september 2022: besluitvorming college ten aanzien van verzoek COA tijdelijke noodopvanglocatie;
   - eind september/begin oktober 2022: informatieavond
   - oktober 2022: start onderhandelingen bestuursakkoord COA-gemeente
   - oktober 2022: start voorbereidingen COA inrichting tijdelijke locatie
   - najaar 2022: collegebesluit over bestuursakkoord
   - eerste kwartaal 2023: ingebruikname noodopvanglocatie voor 350 vluchtelingen

   Een en ander behoudens onder andere juridische procedures/rechtsbescherming.
   Ten aanzien van de permanente opvanglocatie komt het COA begin 2023 met een uitgebreid procesvoorstel, waarbij ook een tijdlijn wordt meegenomen.
2. Dat is op dit moment nog niet te zeggen en mede afhankelijk van de uiteindelijke plannen, maar het is niet de insteek van het college om extra kosten te maken. Op basis van het Faciliteitenbesluit opvangcentra hebben gemeenten, waar een opvanglocatie is gevestigd, recht op vergoedingen die door of via het COA kunnen worden uitgekeerd. De hoogte hiervan is gerelateerd aan de capaciteit van de opvanglocatie. In het Faciliteitenbesluit is een hardheidsclausule opgenomen. Uitgangspunt van dit artikel is dat de komst van een opvangcentrum geen extra kosten voor een gemeente met zich mag meebrengen.
3. Het COA gaat in principe over de (investeringen in) huisvesting, de opvang en veiligheid in het gebouw. De gemeente over de openbare orde en veiligheid in het openbaar gebied en de ruimtelijke ordening.
4. De onderhandelingen tussen het COA en de vastgoedeigenaar zijn op niets uitgelopen. De verkenning ten aanzien van de gewenste invulling van het Goudse Poortgebouw zal daarom niet meer plaatsvinden. Wel wil het COA graag opnieuw een soortgelijk traject doorlopen met de gemeente, stakeholders en omliggende bedrijven om te komen tot een flexibele invulling om te onderzoeken welke mix aan functies wenselijk en mogelijk is in het Molenwiekgebouw. Begin 2023 zal het COA met een meer uitgebreid voorstel daartoe komen.
5. De kosten voor de voornoemde posten zijn sterk afhankelijk van de uitwerking en definitieve opzet van het COA-plan. Meer inzicht in de met deze thema's samenhangende kosten moet de uitkomst zijn van de door het COA beoogde verkenning. Het uitgangspunt daarbij is dat dit de komst van een opvanglocatie niet tot extra kosten voor de gemeente leidt, zie ook het antwoord op vraag 2.
6. Nee, op dit moment nog niet. De onderhandelingen met het COA moeten nog starten, maar hierover kunnen nadere afspraken worden gemaakt in de bestuursovereenkomst.
7. Dit is een aandachtspunt en hier wordt naar gekeken. De druk op de (politie)capaciteit is inderdaad hoog. De verwachting is dat dit vanaf 2024/2025 minder zal zijn. Overigens blijkt de geschetste OOV-problematiek rondom AZC's in de meeste andere gemeenten mee te vallen.
8. Het uitgangspunt is dat het COA verantwoordelijk is voor de veiligheid van de mensen in het gebouw. De veiligheid in het openbaar gebied is een verantwoordelijkheid van de gemeente en politie. In nauwe samenwerking tussen COA en gemeente wordt - op basis van een risicoanalyse - een veiligheidsplan met

beheersmaatregelen gemaakt. Hierbij worden ook stakeholders uit de omgeving betrokken.

9. Het wonen op een beperkte oppervlak kan spanningen met zich meebrengen. Dat is niet alleen het geval op een opvanglocatie, maar geldt ook op andere dicht bewoonde plaatsen in Nederland. Op een opvanglocatie werkt gekwalificeerd personeel en er is 24 uur per dag beveiliging aanwezig. Het personeel is getraind in het opvangen van een diverse doelgroep en het omgaan met mogelijke spanningen die daarbij kunnen ontstaan. Zij zijn in staat om signalen te herkennen die wijzen op radicalisering, traumatisering of mensenhandel. Bij een vermoeden daarvan wordt rechtstreeks melding gedaan bij professionele instanties zoals CoMensha en de politie. Bewoners van een opvanglocatie dienen zich te houden aan de regels die gelden voor iedereen die in Nederland verblijft. De bewoners ondertekenen bij aankomst de geldende huisregels. Deze zijn gebaseerd op de omgangsvormen die wij in Nederland hanteren. Discriminatie op basis van afkomst, religie, politieke voorkeur of seksuele geaardheid hoort daar niet bij. Overmatig alcoholgebruik of drugsgebruik worden niet getolereerd. Op naleving van deze regels wordt op dezelfde manier toegezien zoals bij Nederlanders. Dat betekent dat bij overtredingen het COA aangifte kan doen bij de politie. Naarmate een misdraging ernstiger is, is de straf ook ernstiger. Bij ernstige misdragingen kan het gevolg zijn dat de asielprocedure wordt stopgezet.

   De (rijks)overheid heeft beleid om overlast vanuit de opvang aan te pakken. Bijvoorbeeld door een asielaanvraag sneller af te handelen en asielzoekers uit veilige landen versoberd op te vangen. Asielzoekers met ernstig overlastgevend gedrag kunnen door het COA uit de opvang worden verwijderd en naar een handhaving- en toezichtlocatie elders in het land worden verplaatst. De uitvoering van deze maatregelen gebeurt in nauwe samenwerking tussen het ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten, het COA, de IND, de DT&V, Nidos, de politie, het Openbaar Ministerie en de rechter. Meer informatie is ook te vinden op de website van de rijksoverheid.

   Daarnaast zal de gemeente een team samenstellen dat zich zal inspannen voor een leefbare en veilige omgeving. In dat team zijn COA, gemeente en politie vertegenwoordigd. Verder zal de gemeente betrokkenen uit de omgeving uitnodigen deel te nemen aan een klankbordgroep waar ook leefbaarheid en veiligheid aan de orde kan komen.
10. Zie het antwoord op vraag 9.
11. Een dergelijk plan heeft invloed op de fysieke omgeving. In welke mate moet nog worden uitgezocht.
12. Het vergt ambtelijke capaciteit om op korte termijn een tijdelijk AZC te realiseren en parallel een proces te doorlopen voor een permanente locatie. Er zal een projectteam worden gevormd, dat verantwoordelijk is voor zowel de onderhandelingen met het COA als de praktische uitvoering. Daarnaast zal ambtelijke inzet nodig zijn gedurende de exploitatie- en nazorgfase. In voorkomend geval zal de tijdsinzet van de verschillende afdelingen om keuzes vragen. Dit zal betekenen dat andere werkzaamheden/projecten in het fysieke, sociale en veiligheidsdomein mogelijk vertraging oplopen. Bovendien wordt er ook van onze partners tijdsinzet gevraagd, waaronder de politie.
13. Dat hangt in de eerste plaats af van de beschikbare ruimte op de locatie binnen en buiten het bestaande gebouw.
14. Bij bestemmingsplanwijziging kan door de omgeving aanspraak worden gemaakt op een planschadevergoeding.

15. Dit maakt onderdeel uit van de door het COA beoogde verkenning voor de permanente locatie. Er zal na instemming een participatietraject opgestart worden, waarin stakeholders worden betrokken bij de planontwikkeling. Dit zijn zowel ondernemers en vastgoedeigenaren uit de directe omgeving als inwoners en (vrijwilligers)organisaties uit andere delen van de stad. Zo wordt gedurende het onderzoekstraject het draagvlak voor de planvorming gepeild.
16. Ten aanzien van de tijdelijke locatie geldt dat binnenkort een informatieavond voor de nabijgelegen bedrijven, organisaties en omwonenden zal worden georganiseerd om (eventuele) zorgen, kansen en aandachtspunten te delen. Een verslag hiervan zal ook worden gedeeld met de raad. Ten aanzien van de permanente locatie wordt een uitgebreid participatietraject ingericht. Het COA komt begin 2023 met een meer uitgebreid procesvoorstel.
17. Ja.